

[Petra Petersen.]

har nævnt: bedre oplysning gennem seksualklinikker og en virkelig vidtgående ændring, når talen er om støtte til de vordende mødre.

Viggo Stareke: Med al mulig anerkendelse af og agtelse for den højtærede justitsministers humane indstilling overfor det store arbejde, som kommissionen har nedlagt i betænkningen, kan jeg dog ikke skjule, at jeg synes, at både det foreliggende lovforslag og hovedparten af betænkningen er forfejlet og lider af en fundamental uklarhed — i indhold, i udgangspunkt og i terminologi.

Den højtærede justitsminister sagde i sin fremsættelsestale, at han syntes, det var naturligt at tillægge fostret en retsbeskyttelse. Tør jeg spørge den højtærede minister: Hvorfor synes han egentlig det — og hvornår begynder den retsbeskyttelse? For i selve lovforslaget er der meget lidt retsbeskyttelse for fostret.

Jeg synes, der i befolkningen har bredt sig en meget stor begrebsforvirring og uvidenhed om de fundamentale problemer, som søges dækket gennem en udbredt uoprigtighed. Dette er en lovgivning, som drejer sig om mennesker, og der er det mærkelige ved det, at der, såvidt jeg kan se, ikke i dansk ret findes nogen som helst afgørelse om, hvornår et menneskes retsbeskyttelse indtræder, hvornår man er et menneske. Der er aldrig taget standpunkt til dette helt afgørende problem, til trods for at mennesket er genstand for jura, er genstand for kontraktlige forpligtelser, er genstand for medicinen og er genstand for en hel lang række af de indikationer, som opstilles i det foreliggende lovforslag. Man har aldrig taget stilling til, hvad man forstår ved et menneske.

Der er nogle, der mener, at et menneskes liv begynder ved fødselsdagen, når hovedet er født, eller når navlesnoen er klippet over. Der er nogle, der mener, at menneskets liv begynder, når moderen har følt liv, omtrent midt i svangerskabet, eller når fostret har fået en udformning, der minder om et voksent menneske. Nogle trækker grænsen ved en vis størrelse i fostrets vækst; nogle mener, det afgørende er, om fostret har bevidsthed eller ikke har

bevidsthed, og andre er så mærkeligt indstillet, at de tror, fostret er et organ, at det er en del af kvindens legeme. Der er nogle, der er mere formalistiske, og som tager deres udgangspunkt i ministeriets cirkulærer om de attester og begravelsesceremonier, der skal opfyldes ved begravelsen af et foster, hvor man har sat grænsen til 28. uge.

Alle disse indstillinger er uholdbare, uvidenskabelige og urigtige. I lang tid har videnskaben været fuldstændig klar over, at en celle er en celle, men et foster er et menneske. Et menneskes liv falder i forskellige levealdrer: fosteralderen, spædbarnsalderen, småbarnsalderen, skolebarnsalderen, ungdommen, voksenalderen og alderdommen. Fosteralderen er en levealder, sideordnet og biologisk lige så berettiget som de andre, og det er i hvert fald en alder, man ikke kan springe over, for så indtræder ingen af de følgende levealdrer.

Fostret er ikke en del af en kvindes legeme; det er et legeme selv, en personlighed i sig selv; det har sit eget blodløb, sit eget stofskifte, sit eget nervesystem og alle andre anlæg til det senere menneske; selv dets bevidsthed og dets højeste åndelige anlæg findes allerede som anlæg i fostret. En ægcelle og en sædcelle er hver for sig en celle, men i det øjeblik, de forenes, begynder menneskets liv. Der er ingen anden grænse, som er skarp, klar, rigtig og praktisk.

Jeg vil gerne nævne et par ting, som i den almindelige sprogbrug bidrager til at forøge uklarheden. Når mennesker taler om at „sætte et barn i verden“, forstår man som regel derved at føde det. Det er urigtigt. At sætte et barn i verden er at avle det. Et menneske har frihed til at bestemme, hvorvidt det vil avle et barn, men det har ikke frihed til derefter at bestemme, hvorvidt det vil føde det barn, der er avlet. Selve fødslen — så dramatisk en fysiologisk proces den er — er i realiteten intet andet end en flytning af barnet fra moderens organisme til omverdenen. Det er at bringe barnet „for dagen“ og ikke at bringe det „til verden“.

Den almindelige indstilling i diskussionen er efterhånden blevet den, at i seksuallivet er selve forplantningen i og for sig noget underordnet, medens det er forplantningens ledsagefænomener, der er det væsentlige. Denne løsrivelse af sammenhængen har stor